

Nr. 411 / 05.08.2022

**Domnului Petre DAEA
Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Guvernul României**

Stimate domnule Ministru,

Clubul Fermierilor Români, ca organizație puternic implicată în reprezentarea intereselor fermierilor din România, urmărește cu atenție mecanismele de finanțare și măsurile care vizează dezvoltarea sectorului agricol românesc. **În acest sens, vă supunem atenției situația nefavorabilă, care se află în neconcordanță cu dinamica schimbărilor climatice și cu realitatea gradului de afectare al fenomenului de secetă extremă**, regăsită la nivelul Regulamentului UE 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

Articolul 18 al Regulamentului vizează refacerea potențialului de producție agricolă afectat de dezastre naturale și de evenimente catastrofale, **sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri fiind delimitat în:**

- a) investiții în măsuri preventive destinate să reducă efectele dezastrelor naturale, ale fenomenelor climatice nefavorabile și ale evenimentelor catastrofale probabile;**
- b) investiții pentru refacerea terenurilor agricole și a potențialului de producție afectate de dezastre naturale, de fenomene climatice nefavorabile și de evenimente catastrofale.**

Situația nefavorabilă identificată de noi vizează criteriile biofizice pentru delimitarea zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale, cu precădere **categoria Climă, criteriul Secetă (Anexa III a Regulamentului)**. Acest criteriu are drept bază de calcul raportul dintre precipitațiile anuale (P) și evapotranspirația potențială anuală (PET), iar pentru încadrarea unei zone la criteriul de secetă, raportul dintre cei doi indicatori menționați trebuie să nu depășească valoarea de 0,5. Conform Centrului Comun de Cercetare (JRC), indicatorul P/PET cuantifică nivelul de ariditate ca o măsură a „puterii de uscare” a atmosferei și de a elimina apa de pe suprafețele terestre prin evaporare.

Acest sistem de calcul utilizat pentru determinarea aridității în condițiile expuse **dezavantajează o bună parte a zonelor din România care ar putea fi încadrate drept zone care înregistrează constrângeri naturale semnificative, luând în considerare fenomenul secetei cu care România se confruntă.**

În contextul actual, performanța sectorului agricol la nivel productiv este tot mai des corelată cu garantarea securității alimentare naționale și europene.

Astfel, vă supunem atenției necesitatea realizării demersurilor pe lângă Comisia Europeană/DG AGRI pentru adoptarea unui **model de calcul care să utilizeze indici de măsurare corectă a efectelor secetei, conform cu realitatea**, criterii alese în raport cu condițiile specifice asigurării viabilității culturilor.

În acest sens, organizația noastră a avut întâlniri de lucru cu Administrația Națională de Meteorologie din România, rezultând posibilitatea stabilirii unor criterii mult mai aproape de realitate în identificarea zonelor afectate de secetă și eligibile astfel pentru sprijin financiar alocat zonelor cu constrângeri semnificative.

În momentul actual, zone importante din județele Vaslui, Galați, Bacău, Iași, Botoșani, Tulcea, Constanța, Olt și Dolj se confruntă anual cu obținerea unor producții agricole diminuate din cauza secetei, în condițiile practicării unor lucrări specifice agriculturii conservative, fără a fi însă incluse pe harta constrângerilor semnificative.

În acest sens, pentru obținerea unei rentabilități la finalul anului agricol, fermierii din aceste zone au nevoie să beneficieze de sumele alocate din cadrul FEADR pentru categoria zonelor afectate de constrângeri naturale semnificative.

Considerăm că acordarea sprijinului pentru refacerea potențialului de producție agricolă afectat de dezastre naturale și de evenimente catastrofale, într-o manieră care să deservească zonele secetoase

ale țării, reprezintă fundamentul unui potențial ridicat de consolidare a producției la nivelul zonelor mai puțin performante ale României și poate îmbunătăți performanța economică și productivă a României în raport cu alte state membre UE.

Solicitarea noastră vizează, pe de-o parte, reanalizarea criteriilor menționate în anul 2013 în cadrul Regulamentului UE 1305/2013, iar pe de altă parte, actualizarea la nivel de UAT-uri eligibile a hărții care se regăsește în propunerea Planului Național Strategic 2023-2027 în cadrul schemei menționate anterior (Anexa 1).

Având în vedere investițiile în curs de realizare de către ANM pentru extinderea rețelei cu încă 300 de stații meteo la nivel național și faptul că **acuratețea hărților actuale este afectată de numărul mic de stații meteo**, propunem notificarea Comisiei Europene privind actualizarea hărții după punerea în funcțiune a noului sistem de stații meteo.

Mai mult, menționăm în Anexa 2 **informații relevante privind amploarea procesului de deșertificare la nivel național pe baza unor analize efectuate în perioada 1991-2020** de către Administrația Națională de Meteorologie. Considerăm că această analiză sintetică poate reprezenta un argument pertinent pentru reanalizarea acordării acestui sprijin financiar.

Clubul Fermierilor Români rămâne la dispoziția instituției pe care dvs. o coordonați, prin expertizele pe care le poate oferi, cu scopul dezvoltării sectorului agricol și al consolidării performanțelor economice ale afacerilor specifice fermierilor din România.

Vă rog să primiți, domnule Ministru, expresia celei mai înalte considerații.

Cu stimă,

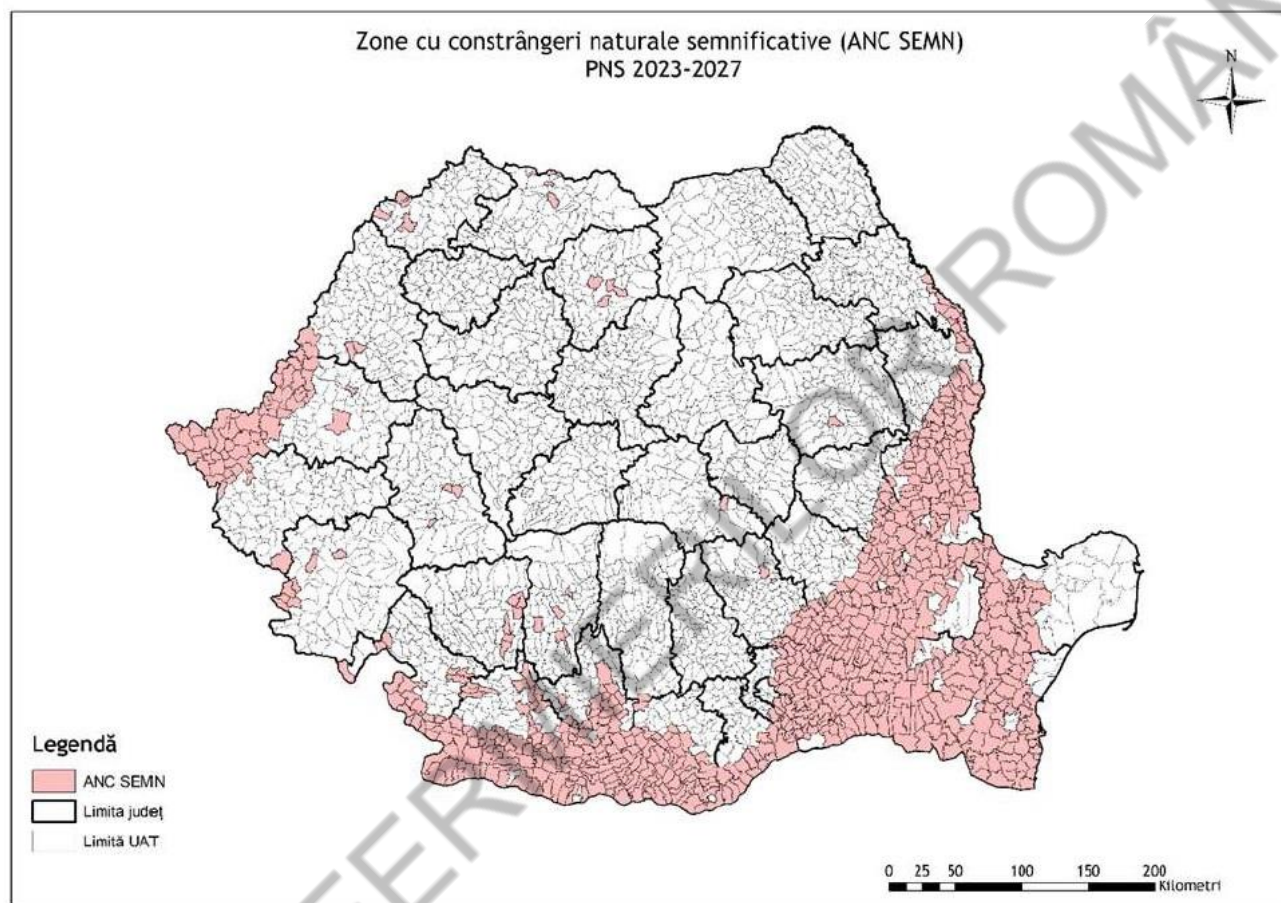

Florian Ciolacu

Director Executiv

Clubul Fermierilor Români pentru Agricultură Performantă

Anexa 1: Zone cu constrângeri naturale semnificative (ANC SEMN)

Anexa 2: Susceptibilitatea degradării terenurilor agricole

Identificarea zonelor susceptibile la apariția proceselor de degradare a terenurilor și deșertificare în condițiile climatului actual s-a realizat prin intersecția și combinarea informațiilor climatice legate de distribuția tipurilor de climat Koeppen-Geiger (Kottek și colab., 2006) (Fig. 1) și de cea a arealelor cu climat semi-arid și semi-umed conform AI (UNEP, 1992) (Fig. 2).

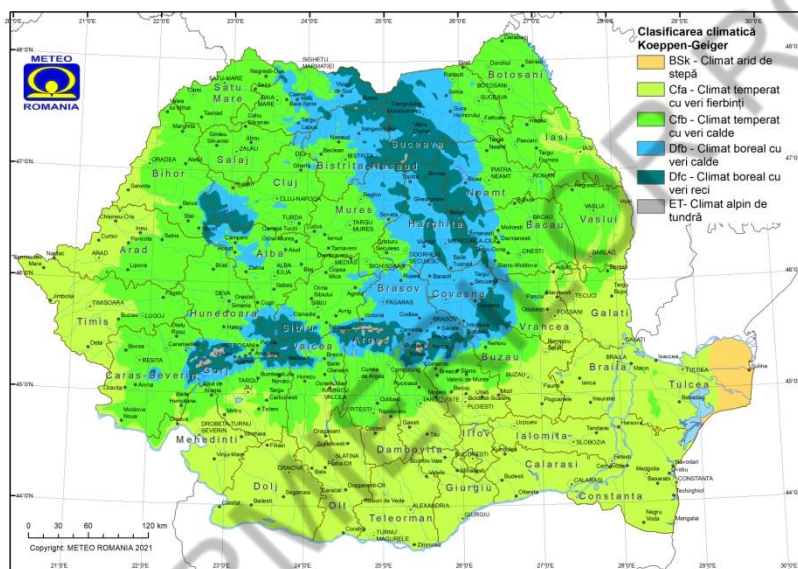

Fig. 1. Tipuri de climat Koeppen-Geiger în România (1991-2020).

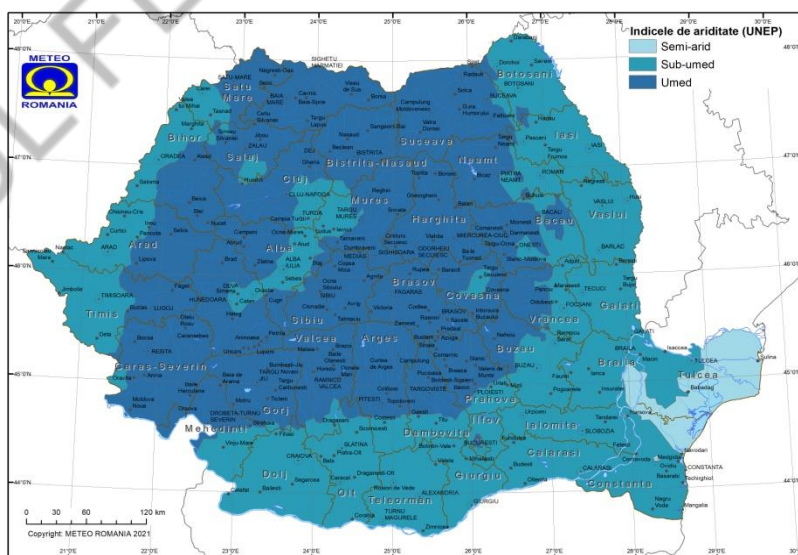

Fig. 2. Distribuția claselor indicelui de ariditate UNEP în România (1991-2020).

Această abordare metodologică a permis delimitarea de areale încadrate în patru grade de favorabilitate climatică pentru procesele de degradare a terenurilor și deșertificare, utilizând date de observații pentru cea mai recentă perioadă standard climatologică a Organizației Meteorologice Mondiale (1991-2020), după cum urmează:

- susceptibilitate extrem de mare*, din care fac parte arealele semi-aride ($0,20 > AI > 0,50$), cu un climat arid de stepă (BSK): Delta Dunării;
- susceptibilitate foarte mare*, care cuprind arealele semi-aride, dar cu un climat temperat cu veri fierbinți (Cfa): zona centrală și nord-vestică a Podișului Dobrogei;
- susceptibilitate mare*, care cuprind arealele semi-umede ($0,50 > AI > 0,65$), cu un climat temperat cu veri fierbinți (Cfa): arealele joase (de câmpie și podiș) extracarpatiche din vestul (Câmpia de Vest), sudul (Câmpia Română) și sud-estul țării (sectoarele estice ale Câmpiei Române – Câmpia Bărăganului, Câmpia Siretului Inferior și Podișului Dobrogei);
- susceptibilitate moderată*, care cuprind arealele semi-umede, cu un climat temperat cu veri calde (Cfb): areale joase de câmpie situate în extremitatea nordică a Câmpiei de Vest (Câmpia Someșului), areale vestice din Podișul Transilvaniei (extremitatea vestică a Câmpiei Transilvaniei și Podișului Târnavelor), precum și areale din nordul și centrul Podișului Moldovei (Câmpia Moldovei și nordul și centrul Podișului Bârlad).

Figura 3 ilustrează distribuția arealelor aferente celor patru clase de susceptibilitate climatică la procese de degradare a terenurilor și deșertificare din România.

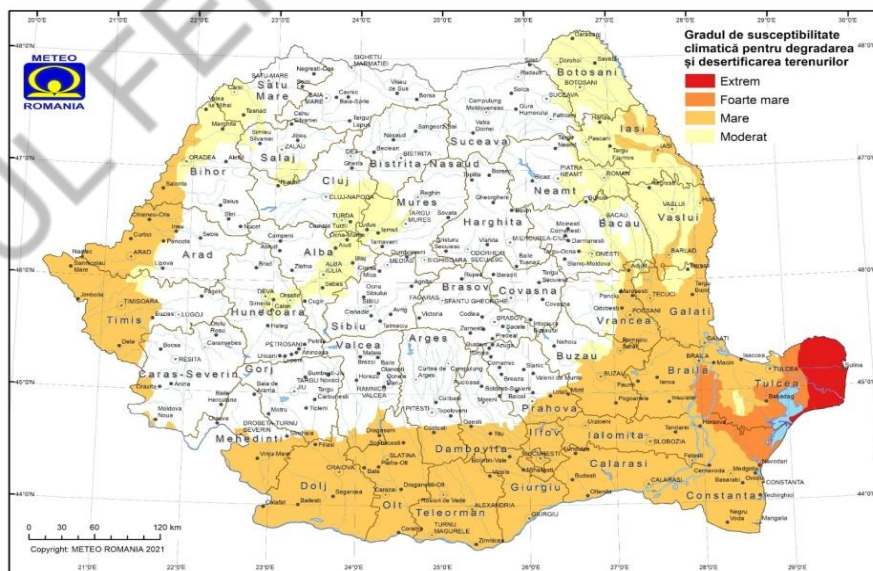

Fig. 3. Gradul de susceptibilitate climatică pentru procese de degradare a terenurilor și deșertificare în România (1991-2020).

În perioada 1991-2020, arealele cu diferite grade de susceptibilitate climatică la degradarea terenurilor și deșertificare dețineau aprox. 48% din suprafața țării, cu cea mai mare pondere a arealelor cu susceptibilitate mare (32%) și cea mai mică a celor cu susceptibilitate extrem de mare (circa 1%) și mare (circa 2%).

Aplicând aceeași metodologie au fost identificate arealele susceptibile din punct de vedere climatic la apariția proceselor de degradare a terenurilor și deșertificare în condițiile climatului viitor (2021-2030), utilizând proiecțiile climatice ale unui ansamblu de 10 modele EUROCORDEX cu rezoluția spațială 12 km, pentru scenariile RCP4.5 și RCP8.5. Noua distribuție spațială a susceptibilității climatice viitoare pentru producerea proceselor de degradare a terenurilor și deșertificare indică o diminuare față de perioada climatului actual (1991-2020) a suprafeței teritoriului României expuse la astfel de procese în ambele scenarii climatice, dar cu precădere în scenariul RCP8.5. Concomitent, se estimează o reducere a numărului de clase de susceptibilitate în ambele scenarii climatice analizate.

Până în anul 2030, susceptibilitatea climatică la procese de degradare a terenurilor și deșertificării va caracteriza numai areale joase (cu altitudini sub 500 m) de câmpie și podiș din sudul și estul țării. În acest orizont de timp, arealele cu *susceptibilitate mare* la astfel de procese, vor avea un climat temperat semi-umed, cu veri fierbinți și vor fi cel mai bine reprezentate la nivel național în ambele scenarii climatice (Fig. 4). Acestea vor corespunde în mare parte regiunilor sudice și estice de câmpie și podiș ale țării (Câmpia Română și Lunca Dunării, Podișul Moldovei și Podișul Dobrogei), în timp ce arealele cu *susceptibilitate foarte mare* vor corespunde în continuare regiunii Deltei Dunării, similar perioadei climatului actual. Clasa de *susceptibilitate moderată* își va restrânge cel mai mult distribuția spațială, comparativ cu perioada climatului actual (1991-2020) și va fi reprezentată numai în scenariul RCP4.5 sub forma unui areal restrâns din partea centrală a Podișului Moldovei.

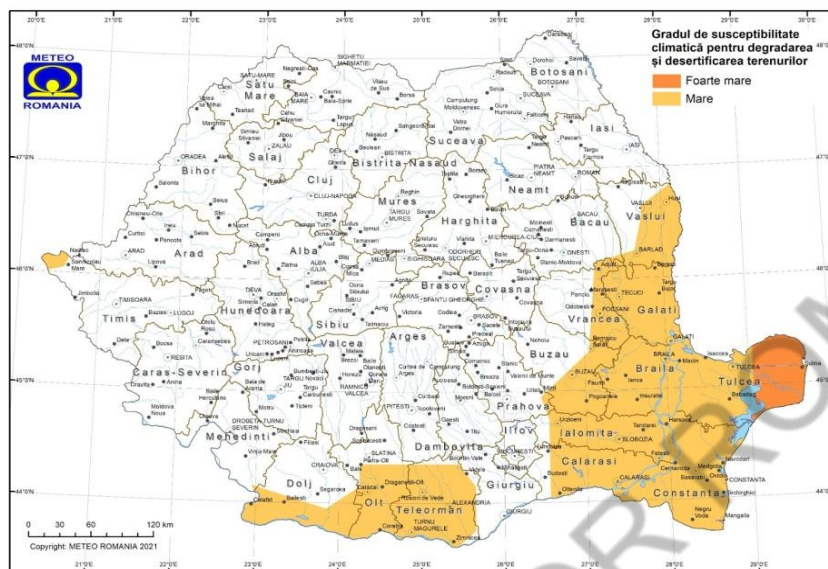

Fig. 4. Suceptibilitatea climatică pentru procese de degradare a terenurilor și deșertificare în perioada 2021-2030 (scenariile RCP4.5 - sus și RCP8.5 - jos) în România.